

TARBENA

A tall, ornate wooden float (cofrabou) is the central focus of the image. It features a multi-tiered structure with a large, circular wooden frame at the top, resembling a wheel or a sunburst. The float is heavily decorated with numerous small white flowers and lights. The background is filled with long, flowing streamers in shades of blue and white, creating a festive atmosphere. The float is positioned in front of a building with a brick facade.

Festes Patronals
Del 29 de Juliol al 10 d'Agost de 2008

Com a sabates closes. Mostra de frases fetes del parlar de Tàrbena

Joan-Lluís Monjo i Mascaró

La fraseologia és un recurs que té la llengua per reforçar l'expressivitat del discurs. Es tracta de perífrasis o conjunt de paraules fixades pel costum –*lexies*–, que solen equivaldre a un element de la frase o a una oració sencera. En el primer cas ens referim a les locucions, com ara, *de l'any del batecul* (locució temporal que significa “molt antic”), *a cul pla* (locució modal que significa “en terra”), *com una guitarra en un setorral* (locució modal que significa “sense cap relació”), *com si la cernguen* (locució modal que significa “molt fi”, dit de l'aigua de pluja), *ni un bri de segadissa* (locució quantitativa que significa “no gens”) o *en es orats* (locució de lloc que significa “molt lluny”). En el segon cas ens referim a les frases fetes, en què ens centrarem en aquesta ocasió a través d'una tria, per manca d'espai, deixant de banda per a una altra ocasió altres possibles mostres. Per exemple, no reproduïm frases fetes construïdes amb el verb *ser* ni les que estan muntades a partir de comparacions. No pretenem tampoc de ser exhaustius, que per altra banda, trobem que és una aspiració ben difícil de dur a terme dignament, si considerem la riquesa de la fraseologia popular que encara pot sentir-se.

Per entendre la naturalesa d'aquestes expressions, hem de tindre en compte que les frases fetes entren dins dels mecanismes de la creació de nous elements comunicatius a partir del llenguatge figurat, com succeeix també en la literatura, en què es juga amb el significat connotatiu, o siga, amb els valors contextuals que donem a les paraules o expressions, i no amb el seu significat literal.

Així, per exemple, si diem *besar es pasterol*, no volem dir que algú bese en efecte el cul a una altra persona, sinó que treiem a col·lació una imatge que hem acostumat a associar al concepte de servilisme, i, per tant, té el sentit connotatiu d'expressar la idea d'adular o humiliar-se. En aquest cas podem parlar d'un sentit metafòric. Però els recursos són més amplis, són molt freqüents també les comparacions o similis, com ara, *passar més fam que un lladre*, *patir més que san Amaro*, *xarrar com una blanca*, *adormir-se com es algeps*, *agradar més que es frito* o *estar més gelat que un poll* (hem prescindit en aquesta mostra d'aquest tipus de frases fetes, que, per la seua complexitat, reservem per a un estudi posterior). En ocasions l'expressivitat s'aconsegueix amb la hipèrbole o exageració, com ara, *fer un sol que bada ses penyes* o *necessitar un forn i un molí*.

Com que es tracta d'una manera especial d'expressió, la forma també té una importància en les frases fetes, que prenen un valor especial, diferent de qualsevol seqüència que puguem construïm en parlar. Per exemple, a les frases fetes sol fer-se servir molt habitualment l'article literari –són, per tant, “de la”– o mesclen o fan oscil·lar els dos articles; per exemple: *fer la llemuga*, *eixir amb so cap baix* l'*ala*, *tocar el viu / tocar es viu*. El mateix succeeix amb l'article personal, que en ocasions és omès; per exemple: *acabar com Camot*, però *acabar com es ball d'en Parra*.

En moltes ocasions s'utilitza un lèxic molt particular, format sovint per paraules antiquades, que s'han quedat fossilitzades en aquest context, i que molt generalment no sabem quin significat tenen fora de l'expressió. Per exemple: *Aspeat* significa *aspiat*, o siga ‘debanat’ (l'aspi o debanadora és un objecte que es feia servir per a cabdellar el fil que es filava). Un *bovalar*, és una devesa o lloc tancat per a pasturar bous, que era privilegi que era atorgat per acord; encara que també pot entendre's per “camp on hi ha bova –boga–”. La *bugada* és l'operació de rentar la roba amb el cossi. El *centener* és una “llogassa amb què es subjectava una madeixa de cent voltes perquè no s'embolicara”. *Cloure* és un verb que se sent residualment a Tàrbena encara, equivalent a *tancar*. Un *eixau* (a Tàrbena, *eixeu* –*aixèu*–) és un derivat del verb *eixaugar*, que vol dir ‘despatxar mercaderies’. Un *escandall* és “una tarifa amb què s'estima el preu d'una cosa”; una *llevantança* és una calúmnia, un fals testimoni. *Llevar* pot tindre també podia significar antigament “atribuir”. La paraula *manró* és un gitanisme que significa “pa”, encara que ací significa “diners”. Els *qüens* (per *qüerns*) eren unes monedes antigues de quatre diners; un *reparat* és un arrebossat amb què es lluíx la paret. Així mateix, és interessant la conservació del nom d'alguns animals, hui coneguts més en castellà, com ara *ànec* o *orso* (variant valenciana d'*ós*), o amb una altra variant, com ara *òbila*, que en tarbener es coneix per *caro de coret*.

En altres ocasions fem servir llatinitzats o expressions llatinitzants, com *vènit* (vingué) o

rapatòrum. O jocs de paraules, com ara, *ni ric ni roc* o *ni suc ni muc*. En altres ocasions fan citacions de determinades formes, com ara, *anar-se'n ensense dir "Peret, si vols córrer"* o *estar mate'm o et mataré*. En ocasions es fa referència al llenguatge no verbal, a gestos reals, per al·ludir determinats conceptes, com ara, *fer cara, fer morros, fer-se'n creus* o *quedar-se fent bocades*.

No estan tampoc mancades les lexies del sentit de l'humor, vegeu com ara mateixa, *estar empallissat* ("estar tancat a casa": "estar malalt") o *estar pentinat per ses gallines* ("tindre els cabells desfets").

Formalment consisteixen en un verb a què s'associa un determinat sintagma o conjunt de paraules. En ocasions hi ha una part que pot ser omesa o dita segons l'ocasió, que nosaltres col·loquem entre parèntesi, per exemple: *fer com s'haqueta del retor* (*quan ja estava ensenyadeta es va morir*). No confongueu aquestos parèntesis amb les variants d'algunes expressions que acumulem per guanyar espai.

Les locucions i frases fetes formen part de la personalitat d'una llengua, però també d'un dialecte o d'una localitat, si tenim present que solen haver formes particulars o pròpies d'una determinada banda. Per exemple, l'expressió *fer l'ànec*, que nosaltres emprem amb el sentit de "actuar de manera destrellada", a Catalunya significa "morir", generalment "morir ofegat". Volem dir, que a través de la fraseologia podem entendre molts aspectes de la personalitat col·lectiva dels conjunt de parlants que fan servir-les.

Per exemple, descobrirem una població que tradicionalment es dedicava a activitats agropecuàries, amb expressions com *deixar a mitja palla, fer batre, entrar al solc* o *quedar per llevar*, o a determinats oficis tradicionals com filar (*estar aspeat, no tindre ni cap ni centener*). Actualment, els neoparlants solen estar poc o gens vinculats al sentit literal d'aquestes expressions. Les noves frases fetes que entren en el nostre parlar fan referència a les noves tecnologies, per exemple, *passar-se'n tres pobles* o *passar-se'n de rosca*.

Descobrirem alguns elements autòctons de Tàrbena, com ara, topònims locals com Bijauca (no tenim dades de la història de la pobra gata de Bijauca) o es massil d'en Gorra, lloc en què es construí el cementeri municipal, que, per metonímia fa referència al fet morir si a un el duen allà; o elements de la música tradicional, com els estils per dalt i per onze, dos estils de la família de l'u o del fandango andalús, segons la denominació local, caracteritzats pels seus melismes; o referències als contes populars, com *fer sa de sa raboseta, fer sa des conill, fer com es rabosinet* que va caure dins l'olla i potser també *anar-se'n ensense dir "peret, si vols córrer"*. O a determinats costums, com ara, *fer sa ratlla des foc*, que es marcava amb les tenalles al sòl de la llar, per donar a entendre que ja era hora d'anar a jeure. O determinades paraules o formes molt locals, com ara, pel que fa a les formes, les variants *feladís* (per *filadís*) o *serpàs* (per *salpàs*), i, pel que fa a les paraules més locals, destaquem *captenment* ("preocupació"), *emmalar* ("embruixar", "fer màgia"), *captorn* ("capficament", "depressió") i *ganjol* (mal·lorquinisme per "lliri blau", viu en alguns punts del Marquesat).

És interessant la presència de determinades expressions mallorquines en el parlar tarbener, així com de determinades paraules insulars conservades només a la fraseologia de Tàrbena. És una mostra més de la nostra herència secular mallorquina, present en el més profund del parlar, no només en allò que salta més a la vista, com són els articles *es* i *sa*. Com ara, seguint el DCVB, podem veure que l'expressió *estar alt de barret* es correspon exactament a la forma mallorquina *anar barret alt; albardà* (o *aubardà*) és la forma mallorquina de la paraula *albarda* o *asbarda*; una *belluma* és a Mallorca "una llum que enlluerna"; una *llemuga*, a Mallorca, a Eivissa, igual com a Tàrbena, és una "persona lenta, massa minuciosa, que s'entreté massa en les coses que fa", encara que en tarbener s'aplica sobretot en el menjar; la variant *repolsa* per *repulsa* ("repremsió forta") és característica de Mallorca, Menorca i l'Empordà, el *remeulo* és en mallorquí i en tarbener el marrameu o meulit del gat, encara que a Tàrbena pot assimilar-se a voltes també amb el castellà *remilgo*; les *xibeques* són uns animals imaginaris amb els quals a Mallorca enganyaven als innocents dient que podien caçar-se a la nit amb un sac.

Amb la present exposició esperem donar a entendre la riquesa que suposa tindre el recurs expressiu de les frases fetes, que trenquen la monotonia d'allò esperat o alleugixen les situacions més aspres, i en definitiva busquen la comunicació d'una manera més imaginativa i, si volem, "típica", ja

que cada volta queden més reculades en les velles generacions, o substituïdes per expressions castellanitzants, difoses pels mitjans de comunicació. Pensem, per exemple, en *fer un ullastre* (actualment, conegut més com *fer el pino*) o *pegar una repolsa* (actualment, es sent molt *pegar un puro*).

A

Acabar amb sol. Finalitzar prompte una faena.

Acabar com Camot (o com es ball d'en Parra / com es Rosari de l'Aurora). Acabar malament.

Agarrar una pepa (o una malea). Contraure una malaltia roïna.

Agarrar una torba. Marejar-se.

Agarrar xibeques. Torbar-se, en arribar al límit de l'esgotament físic o mental. Tornar-se boig.

Agarrar-se a un reparat. Aferrar-se a qualsevol opció per solucionar un problema.

Aguantar la sopa. Esperar pacientment una cosa.

Ajuntar-se sa fam amb ses ganes de menjar. Associar-se dues persones amb caràcters o aficions semblats.

Anar-se'n a la jóca. Anar-se'n a dormir.

Anar a-n es massil d'en Gorra. Morir.

Anar de Caifàs a Pilatos. Empitjorar una situació.

Anar de capa caiguda. Arruïnar-se. Estar en decadència.

Anar de fregits a bollits. Veure's involucrat en molts assumptes.

Anar de grapes (o de rapameus). Dit dels nens que fan les primeres passes caminant a quatre potes.

Anar de son de cap. Actuar sense tenir consciència del que es fa, a causa del treball. Estar estressat.

Anar derrere des descuidats. Aprofitar-se de les febleses dels altres.

Anar en bengala. Viure amb distinció.

Anar en campaneta pes poble. Patir les crítiques de la gent a causa d'algun fet considerat com a reprovable.

Anar-se'n amb so cap baix l'ala (o amb so rabo emmig ses cames). Ser vençut. Patir una amonestació. Ser humiliat.

Anar-se'n ensense dir "Peret, si vols corre". Anar-se'n sobtadament, sense acomiadar-se de ningú.

Anar-se'n per dalt i per onze. Parlar o actuar sense sentit.

Aplanar ses coques. Facilitar les coses a algú, no posar obstacles.

Aplegar (/arribar) a vènit. Finalitzar una mampresa. Acabar amb bon terme una acció.

Arreplegar es eixeus. Arreplegar el que ha sobrat d'una cosa.

Arribar as cap. Finalitzar una tasca.

B

Ballar amb un peu. Estar molt desvanit.

Besar es pasterol. Adular. Mostrar-se molt servil amb algú.

C

Cagar el basto. Fer una despesa molt gran.

Córrer (la) Seca i (la) Meca, (i la Vall d'Andorra). Viatjar molt.

Córrer l'andola. No quedar-se quiet a casa.

D

Deixar a mitja palla. No donar prou recapte. Quedar a mitjan fer una cosa per manca de materials o recursos.

Deixar l'ànima tranquil·la. Deixar en pau alguna persona.

Dir (o fer) orsades (o coses que en dalt es menegen). Dir (o fer) bestieses.

Dir es nom des porc (o dir fel / dir-ne per salar). Insultar, parlar malament d'algú.

Dir-ne (o fer-ne) com a sabates closes. Dir (o fer) coses sense sentit.

Doldre enmig (de) l'ànima. Doldre molt.

Donar a raó. Acomanar.

Donar-ne per pomes. Destorbar molt algú. Portar-se malament.

Dur a cadiretes (o en andes). Afalagar algú. Portar-se molt bé amb una persona.

Dur as braç (o a braç). Sostindre algú amb els braços.

Dur en alt. Portar-se molt bé amb algú.

Dur plomall (o plumero). Ser descarat.

Dur un pam de ferrago. Anar molt brut.

E

Eixir a l'encontre. Rebre algú.

Eixir a rapatòrum. Acabar barallats.

Eixir amb es caragol bufant. Aconseguir algú allò que es proposava.

Eixir amb sa palla as cul. Quedar malparat en una determinada situació.

Eixir del solc. Perdre el fil d'una conversa. Desviar-se de les accions considerades raonables.

Eixir-se'n amb una flautada (o per dalt i per l'onze). Eludir determinades qüestions de manera evasiva per desviar una conversa.

Eixir-se'n de polleguera. Excedir-se.

Endur-se la palma. Ser el millor o el màxim representant d'una cosa.

Enfotre-se'n a l'arena. Estar indiferent davant una determinada cosa.

Entendre's figures per llinternes. Confondre les coses.

Entrar a sou. Fer una societat.

Entrar al solc. Recuperar el fil d'una conversa. Entrar en raó.

Entrar per s'ull dret. Agradar.

Estacar es clau per sa cabota. Forçar una determinada situació.

Estar a l'aguait (o en talaia). Vigilar. Estar alerta.

Estar a la grenya (o sarpa a la grenya). Barallar-se.

Estar alt de barret. Estar maleit.

Estar amb ses orelles que baten. Tindre fred. | "Estic que ses orelles em baten".

Estar amb so ai. Patir davant una determinada situació.

Estar aspeat. Estar molt cansat.

Estar barres closes. No menjar.

Estar empallissat. Estar allitat per causa de malaltia.

Estar mate'm o et mataré. Estar desavinguts, a punt de barallar-se

Estar pentinat per ses gallines. Estar despentinat. Tindre mal aspecte.

Estar per entregar l'ànima a Déu (i el cos a la terra). Estar extenuat o molt malalt.

Estar que talles claus. Estar molt maleit. | "Estic que talla claus".

F

Faltar una bollida. Ser innocent. Ser deficient mental.

Fer barraqueta. Associar-se en el joc contra algú.

Fer batre. Incitar algú perquè duga a terme determinades accions oneroses.

Fer blau. Pegar.

Fer bous a algú. Mostrar contrarietat.

Fer cara. Quedar malament.

Fer colp. Caure en gràcia.

Fer com es rabosinet que va caure dins l'olla. Plandre's molt.

Fer com s'haqueta del retor (: quan ja estava ensenyadeta es va morir). No menjar.

Fer d'una puça un cavall. Exagerar.

Fer el burro (o l'ànec, l'haca / l'indiot / l'òbila / l'orso / orsades / peretxinel·los). Fer animalades.

Fer el desentés (o el don Diego / el tio Gipó). Desentendre's. No fer cas.

Fer el ganjol. Fer el ridícul.

Fer el serpàs (o es serpàs). Xafardejar d'una casa en altra.

Fer el sord (i el bovo). No escoltar.

Fer el tro. Dur a terme una cosa extraordinària.

Fer emmalar. Fer màgia. Embruixar.

Fer es jaç. No fer res.

Fer es jaç a algú. Ser predecessor. | “Ells li han fet es jaç, però aquest s’endú la palma”.

Fer es saluet (o la salema). Saludar efusivament algú.

Fer fallanca (o figuereta). Fallar. Fracassar.

Fer la llemuga. Menjar poc. Mostrar malcriament a l’hora de menjar o actuar.

Fer la guitza. Importunar. Fer una mala passada.

Fer la pell. Morir.

Fer la raó. Reptar una persona. Renyar.

Fer lliga. Avindre’s bé amb algú.

Fer morros (o fer uns morros com a trompellots). Mostrar contrarietat.

Fer péntols. Destrossar una cosa.

Fer perquissa. Mostrar interès per una cosa.

Fer polits (o sa reverdida). Mostrar milloria després d’una malatia.

Fer puntes. Acostar-se a una qualitat en una comparació. | “Ella és sa millor, però es germà menut li fa puntes”.

Fer punxes. Donar nosa. | “Casa li fa punxes, no està mai”.

Fer remeuos (o rapameus). Queixar-se.

Fer sa de sa raboseta. Fer una acció sense donar comptes a ningú o d’amagat i negar-ho.

Fer sa des conill. No complir amb la paraula donada d’anar a un lloc.

Fer sa ratlla des foc. Donar per conclosa una vetlada.

Fer sa rialleta. Fingir.

Fer ses derrereres. Agonitzar.

Fer taparolls. Intentar dissimular determinades accions.

Fer un tabac(o) (o un tenall). Fer malbé.

Fer un ullastre. Sostindre el pes del cos amb les mans tenint les cames en alt.

Fer una bo(u)â (o una torâ). Tindre un atac de nervis o de plors, sobretot els xiquets,.

Fer-se capteniments. Reflexionar molt sobre un determinat assumpte. Capficar-se.

Fer-se creus. Sorprendre’s molt.

Fer-se maleit (o (com) un bou / un feladís / un dromedari / un dromerall / un toro). Enfadar-se.

Fer un fred que traspassa. Fer molt de fred.

Fer un sol que bada ses penyes. Fer molta calor.

Fer-se un lluç. Banyar-se.

Fer una comencela. Fer un giravolt (voltar el cos com una campana).

Fiar-se com d’una casa que cau.

Fugir com el dimoni de la Creu.

G

Gelar-se com sa gata de Bijouca

Gitar-se amb ses gallines. Gitar-se enjorn.

Guanyar-se ses garrofes. Guanyar-se el sou.

H

Haver roba estesa. No poder parlar de determinats assumptes per haver presents algunes persones que no es vol que ho senten.

L

Llepar-se es morros. Demostrar interès per una cosa.

Llevar una llevantança. Dir una calúmnia d’una persona.

M

Moure corro. Donar importància.

Mudar la gàvula. Canviar de propòsit.

N

Necessitar un forn i un molí (o un pou). Ser molt menjador o molt gastador.

No aguantar-se un pet secret. Ser indiscret.

No alçar palleta. No eixir-li a un les coses bé.

No alçar un gat des rabo. Ser covard. Ser fluix.
No bufar l'orella. Tindre molta seguretat o poder. Ser ric. | "Ningú li bufarà l'orella".
No cabre dins sa pell. Estar content.
No caure enterra una cosa. No passar desapercebuda una cosa.
No deixar (de) la garreta. Estar sempre en companyia d'una persona.
No dir ni pruna (o ni xo ni arre). Callar.
No donar es braç a tòrcer. Entestar-se en una determinada idea.
No fer pols ni remolí. Passar desapercebut.
No haver ni rei (/ llei / ric) ni roc. No tindre trellat.
No llevar-s'ho de ses mans. No cundir la faena. Ser inepte.
No parar en terreta. Viatjar o desplaçar-se molt.
No saber ni an es té sa mà dreita (o ni per on li cau). Ser un ignorant.
No ser persona. Mostrar molt de cansament.
No tindre cap ni centener (o cap ni peus / trellat ni fundament / ni suc ni muc). No tenir substància. No tenir trellat.
No tindre passera. Ser impossible.
No tindre per parar una ratera. Ser pobre.
No tindre-les totes. No estar segur d'una cosa.
No treure cap a res (o res a carregador). No obtenir cap benefici d'una cosa.
No valdre un sou (/una perra, un gallet). No tenir cap valor.
No vore'n dos a cavall d'un burro. Tenir mala vista.

O

Obrir es espirts. Causar alegria.
Obrir la parpalla. Espavilar-se.

P

Parlar de la. Fer servir l'article literari (*el, la*).
Parlar de sa. Parlar en tarbener. Fer servir l'article "salat" (*es, sa*).
Passar ànsia. Interessar-se. Preocupar-se.
Passar la mà per davant. Superar.
Passar sa mà per sa paret. No aconseguir un determinat propòsit.
Passar-se per baix cama. No fer cas d'una cosa.
Pegar an es (/as) vedat (/vedac). En l'ingesta, passar aliment pel conducte respiratori.
Pegar el tro. Causar admiració. Quedar molt bé.
Pegar en trumfo. Agradar. Caure bé.
Pegar sa volteta des gat. Fer un giravolt (voltar el cos com una campana).
Pegar un bolet (o un pastell). Fer una mala passada.
Pegar una brialâ. Fanfarronejar.
Pegar una repolsa. Renyar.
Prendre captorn. Tindre una mania obsessiva.
Posar a coure. Donar una informació a fi que siga difosa.
Posar al puesto. Reptar algú.
Posar s'os. Es diu proverbialment d'aquell que es trasllada a un altra localitat i queda en ridícul per l'evidència de ser forà. Hi havia qui creia de veritat que el posaven.
Posar-se s'albardà. Mudar-se molt. Causar admiració.
Pujar-se'n dalt la parra. Enfadar-se. Sobrepassar-se.

Q

Quedar com l'home la tela (o com l'home la tissa). Quedar malament.
Quedar per llevar. Reservar. No casar-se.
Quedar(-se) cap per maïs (o ensense empots ni engüents). No guanyar res.
Quedar-se amb es moc penjant/(o fent bocades). Quedar malament en una situació.

R

Rebecar es coll. Morir.

Retreure hasta sa camiseta des nàixer. Retreure coses passades, sobretot roïnes.

Riu-se de barra catxa. Burlar-se.

S

Saber an s'ajoca el dimoni (o saber-la tota). Ser molt espavilat.

Senyar-se amb sa mà dreta. Encertar en una decisió.

T

Tallar es bovalar. Perjudicar.

Tindre bona barreta (/ barrona). Tenir bon apetit.

Tindre bugâ. Veure's desbordat per la faena.

Tindre colp i repic. Patir les conseqüències d'una cosa.

Tindre es cap ficat. Obsessionar-se o capficar-se en una idea.

Tindre es platet de les Ànimes devant. Es diu d'una persona que destorba.

Tindre per baix-sota. Sotmetre.

Tindre qüens. Ser ric.

Tindre s'esquena molt ampla. Tenir molta paciència. Ser un consentidor.

Tindre sa cara (o la cara) molt dura. Actuar sense remordiments.

Tindre sa llengua d'estral. Ser un malparlat.

Tindre sa paella pel (/pes) mànc. Dominar una situació. Manar.

Tindre un conilló mogut. Tindre un assumpte ocult entre mans.

Tirar es burro per sa finestra. Excedir-se en les despeses.

Tirar-s'ho a la pera (o per (dalt de) sa corona des cap). Desentendre's de tot.

Tirar-se es manró a la bujaca. Furtar.

Tocar a senyal. Tocar a morts.

Tocar el forro (o l'estora). Reptar algú fent servir un càstig corporal (generalment una palmada a les anques).

Tocar el viu (o es viu). Dir les veritats més fondes. Ofendre.

Tocar es testets (o es testerols). Provocar algú.

Trencar el dir. Interrompre algú.

Trencar l'alé. Fer un descans enmig d'una faena.

Trencar l'emfit (o s'emfit). Curar un mal de panxa (enfit, empatx).

Treure escandalls. Donar solució a una cosa. | "No patixques, ja es treurà escandalls".

V

Valdre la pena. Ser interessant.

Vindre el rot (o es rot). Fer una cosa a destemps.

Vore bellumes (o xibeques). Tindre al·lucinacions per l'esgotament o la fam.

Vore es cul. Acabar.

Vore la pols. Veure o enconstrar-se amb una persona. | "¡No et vegem la pols!, ¿an pares?"

Vore's amb ses tres pedretes. Tindre una dificultat. Veure's apurat.

X

Xorrar garres avall. Vessar, en sentit figurat. Mostrar molta disposició per a una cosa, dit irònicament.

| "Té una gràcia que li xorra garres avall".